

Бясконцая мяжа Людмілы Кальмаевай

05.10.2024 09:40

Аўтар: Яўгенія Шыцька

Выяўленчае мастацтва

Людміла Кальмаева (1946–2022) сёння вядомая больш як мастак-плакатыст. Многія помняць яе тэатральныя і грамадска-палітычныя плакаты, сярод якіх – «Рукі залатыя», «Не тапчы!», «Паўлінка», «Цырк»... Аднак працавала яна шмат не толькі ў кірунку плаката, не толькі ў графіцы, але і ў жывапісе. Розныя напрамкі творчасці Людмілы Кальмаевай, яе валоданне шэрагам мастацкіх тэхнік можна ўбачыць на выстаўцы «Бясконцая мяжа». Працуе праект у галерэі «Ракурс» Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі да 1 снежня.

Фрагмент экспазіцыі

Між іншым, Нацыянальная бібліятэка рэгулярна запрашае наведвальнікаў пазнаёміцца з адметнымі выставачнымі праектамі, прысвечанымі выяўленчаму мастацтву. Звычайна гэта зборныя экспазіцыі, якія прэзентуюць творчасць аўтараў мінулага і сучаснасці, а да фармату персанальных выставак на розных пляцоўках галоўнай кніжніцы арганізатары звяртаюцца не так часта. І вось неспадзявана – спадчына Людмілы Кальмаевай, яркага майстра, які ствараў з любоўю да чалавека і жыцця.

«Паўлінка», 1979 г.

Выпускніца Дзяржаўнага мастацкага інстытута Эстонскай ССР, член Беларускага саюза мастакоў, яна ўсё жыццё, частка якога прайшла ў Беларусі, а другая – у Нідэрландах, звязала з мастацтвам, а яшчэ была і педагогам – выкладала ў тым ліку акаварэльны малюнак у Беларускай дзяржаўнай тэатральна-мастацкай інстытуце (сёння Акадэмія мастацтваў).

Стаўленне Людмілы Кальмаевай да творчага працэсу можна прасачыць у адным з інтэрв'ю: «...Без творчасці я жыць не магу. Творчасць – гэта выхад на новы ўзровень свядомасці, калі чалавек становіцца здольным далучыцца да сусветнага розуму. Штодзённая звычайная праца дае табе такія шчаслівыя моманты. Я магу параўнаць гэта са станам закаханасці, калі час знікае і жывеш толькі тут і цяпер, і гэта доўжыцца вечно... Напэўна, ключыкам з'яўляецца высокая канцэнтрацыя на нечым вельмі значным для цябе. Такое бывае і ў вучонага, занятага вырашэннем праблемы, і ў дэтэктыва, які разблытвае складаны клубок абставін злачынства, і ў будысцага манаха, які медытуе на кропку».

У галерэі «Ракурс» прадстаўлены далёка не ўсе кірункі творчых эксперыментаў аўтара, аднак экспазіцыя атрымалася даволі змястоўная: дэманструюцца раннія замалёўкі і плакаты (1970–1980-я), работы, у якіх выяўляюцца спробы і пошукі 1990–2010-х гадоў, а таксама жывапісныя пейзажы, партрэты так званых галандскага перыяду творчасці Людмілы Кальмаевай. Вялікую частку праекта склала яе графіка – літаграфіі, афорты, малюнкі, лінагравюры, работы ў тэхніках сіслаграфіі і сканернай графікі. Творы розных гадоў дазваляюць прасачыць інтарэсы аўтара, ацаніць пошукі і знаходкі, зрабіць выснову аб тым, чым жыла мастачка.

«Клетка», 1989 г.

Фрагмент экспазіцыі

Падчас адкрыцця выстаўкі першы намеснік старшыні Беларускага саюза мастакоў мастацтвазнаўца Наталля Шаранговіч расказала:

– Я ведала Людмілу Міхайлаўну вельмі шмат гадоў. І вось сёння на гэтай выстаўцы здаецца, што яе асоба ажыла. Я ўспамінаю яе як вельмі эмацыянальную, вельмі тонкую ў сваіх пачуццях і гаворцы жанчыну, чалавека-жыццялюбца. Яна больш за ўсё любіла мастацтва і прыгажосць, а ў людзях болей за іншае цаніла жыццярэдаснасць.

Між іншым, якраз гэтая якасць была ўласцівая мастацтвазнаўцу і куратару Ларысе Фінкельштэйн (1950–2023), якая шмат супрацоўнічала з Нацыянальнай бібліятэкай. Менавіта ёй належыць ідэя стварэння выстаўкі Людмілы Кальмаевай. Работу над экспазіцыяй пачала сама галерыстка – былі адабраны графічныя і жывапісныя работы, выстаўку заплававалі. Але яе заўчасны сыход з жыцця гэтую работу спыніў. І не толькі гэтую – Ларыса Давідаўна была чалавекам апантым, ініцыятыўным, заўсёды мела шмат задум і многае не паспела зрабіць... Выстаўка «Бясконцая мяжа» – як напамін аб стратах і здабытках, а яшчэ аб жыццях і здзяйсненнях, якімі жывуць вялікія людзі.

Яўгенія ШЫЦЬКА

Фота аўтара

Чытайце таксама

Адкуль пачынаецца спектакль?

Вызваленне ўнутранага «я»

Як падтрымліваецца памяць пра Святлану Данілюк

У Нацыянальным гістарычным музеі адкрылася выстаўка «Беларусь адзіная»

Выстаўка «Назаўжды разам» праходзіць у Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі